

Appendix - 7

Enlogies of Gokulanāthajī

श्रीगोकुलेशाष्टक of कृष्णराय and हरिरायजी etc.

111

यतिवशधरणीशे धर्मलोपं प्रवृत्ते हरिचरणे सहायो यः स्वधर्मं जुगोप ।
विहितभजनभारो धर्मरक्षावतारः स जगति जयति श्रीवल्लभो गोकुलेशः ॥१॥
असदुदितविदारो वेदवादानुसारी सदुचितद्वितकारी भक्तिमार्गप्रचारी ।
रुचिरतिलकधारी मालधारी तुलस्याः स जयति जयति श्रीवल्लभो गोकुलेशः ॥२॥
बहुविधजननर्मवाक्यवाणीरधर्मः प्रकटमयति धर्मस्फोटमाराद्विधाय ।
वपुषि भजनधर्मं प्राप्य कल्याणधर्मः स जयति नवकर्मा गोकुले गोकुलेशः ॥३॥
निगूढनिर्गुणधर्मद्रोहिणि क्षीणिनाथे सकलसर्ववैशस्तत्समीपं समेत्य ।
तदुचितमदमत्प्या दत्तवानुत्तरं यः स जयति जनचित्तानन्दको गोकुलेशः ॥४॥
अधिकृतयुक्धर्मं वर्धमाने समन्ताद् अनितरशरणाऽसौ वेदधर्मो यदाभूत् ।
तदिह शरणमागाद् यः सदैकः शरण्यं सजयति जनवन्द्यो गोकुले गोकुलेशः ॥५॥
कलिवृषलभयाप्तो तत्कलिं संक्षिप्य ह्य किंतिपतिरवितासीधेस्य पूर्वं परीक्षितः ।
इह हि नृपतिभीतिं तस्य धर्मस्य नित्यं सजयति भुवि गोप्ता गोकुले गोकुलेशः ॥६॥
प्रमममिह परीक्षितद्रक्षितः वर्णधर्मः पुनरपि कलिकल्पक्षुब्धमिदुक्षुक्षतोऽभूत् ।
अभयपदमिदं यं शाश्वतं चाभ्युपेतः स जयति निजभक्ताह्लादको गोकुलेशः ॥७॥
य इहिकं सकललोकैः केवलं न स्वकीये प्रभुभजनं बलेन स्थापयामास धर्मम् ।
सकलं सुखविधाता श्रीकुलानन्ददाता स जयति निजताताराधको गोकुलेशः ॥८॥
श्रीवल्लभाष्टकमिदं पठति यः-कृष्णस्स प्रपन्नो यः कृष्णरायकृतमित्पुष्पसि
सोऽयं सुदुर्लभतमानपि निश्चयेन प्राप्नोति वै विनिर्गितानखिलान्पदायाम् ॥९॥

- कृष्णरायस्य

121

उद्धर्तुं धरणीतले निजबलेनैव स्वकीयान् जनान् ।

आविर्भूय तथा कृपापरवशः श्रीविठ्ठलेशास्त्रये ।

यः श्रीभास्करस्य तत्त्वविवृतेऽश्रिते पुवाहं वचः,

पीयूषैरतीपोषणाय सततं श्रीगोकुलेशोऽवतु ॥१॥

यः पुष्टिमार्गगतभावविभावनैकदक्षः समक्षमपि सन्निधिसेवकानाम्।
 यो ज्ञानगूढदमः सदयः सदैव सेवासुखं मम तनोतु स गोकुलेशः ॥९॥
 यः श्रेष्ठः सततं सतां निजफलप्राप्सावदावर्तिना -
 माचार्योदितशुद्धपुष्टिसुपथे नित्यानुकम्पधरः ।
 यदृष्ट्यैव हृदयकारनिचयो मायात्क्षणात्क्षणीणता -
 मानन्दं मुहुरातनोतु मधुराकारः प्रभुर्वत्सलः ॥१॥
 यो मायामतवर्तिदुष्टवेदनध्वंसं वचोभिर्निजः
 कुर्वन्सेवकसर्वलोकहृदयानन्दं सदा पूजयन् ।
 तद्भावं सुदृढं करोति कृपया दासैकहृद्या तया
 मातानां शरणं हृदा स मनसां मोदे सदा यच्छतु ॥४॥
 हृदयदण्डनपङ्कजस्फुरदमन्दभावाद्गुह्यं
 कथोलविलसद्गजोद्भयविमिश्रताम्बुलदः ।
 समुन्नतसुनासिकः सरसचारुबिंबाशरी
 हरत्त्विलसैविनां चिरवियोगतापं क्षणाय ॥५॥
 मनोजम्बूराकृतिर्निजमनोविनोदोद्गति -
 कृते जनमनोहरी विरतिकारकः संसृती ।
 स्वभावपरिपूजको ज्ञेयसमुद्रसंशोषकः
 करोतु वरणं सदा सफलमत्र वै वत्सलः ॥६॥
 गोधूममेचकमनोहरवण्दिहो यः केशकृष्णनिचयोत्सदुत्तमांगः ।
 सूक्ष्मोत्तरीयकटिवस्त्रविराजिष्ठाङ्गः संतनोतु मुदमद्भुतगोकुलेशः ॥७॥
 ताताज्ञिकपरायणशयविद्वांस्वर्धः परानन्ददो
 माला येन सुरक्षिता निजमहायत्नेन कंठे सताम् ।
 धर्मी येन विपर्यितः पितृपदाचारैः सदा सर्वतः
 स श्रीगोकुलनायकः करुणया भूयाद्वशे सेविनाम् ॥८॥

सर्वं साधनजात्रमत्र विकलं नूनं विदित्वा जनाः
नित्यं तं भजत प्रियं प्रभुमयं त्यक्त्वेतरस्याश्रयम् ।
तन्नामानि जपंतु रूपमखिलं संचिंतयंतु स्वयं
सीत्थं तत्पूजावतोऽङ्गिलभितं सर्वं स्वतः प्राप्स्यते ॥९॥

131

कृष्णरायस्य नामरत्नमालावल्याम् -
गोकुलानंदकर्ता च गोकुलाधिकभूषणम् । गोवत्सलो गोकुलेशो गोकुल -
प्रीतिकारकः ॥११॥

आचार्यकृतसिद्धांतग्रंथव्याख्यानकारकः । पितामहपदासक्तः पितृपदाष्टकभक्तिमान्
॥१२॥

मुखनिकषिततांबूलत्रिवितारुणसद्भिजः । पक्वविंवाधरोऽनन्यमिक्षदत्ताश्वरामृतः ॥११॥
सुमुखः सुंदरग्रीवः सुकपीलः सुनासिकः । सकर्णमुगविन्यस्तसुवर्णनिणिकुंडलः ॥१२॥

There are also मथुराष्टक by रूपाबाई, वत्सभाष्टक/पदी by तारासेवक, गोकुलेशनामावली by हरिरायजी, रुचिराष्टक by हरिदास, अष्टकम् by गोकुलदास, गोकुलनाथाष्टक of some unknown followers, गोकुलेशस्तव by कृष्णराय, गोकुलेशाष्टोत्तरशतनाम by विष्णुदास, पादुकाष्टक by उदय, बाललीलाष्टक by हरिदास and many other eulogies in the regional tongues.